

Op reis gaan naar verre landen en streken is van alle tijden. Momenteel kunnen we op t.v. de Grandtour van de gebroeders de Witt volgen, van Cornelis en Johan. Het was gebruikelijk dat jongeren uit de welgestelde gezinnen in de 17e eeuw een reis maakten die wel een jaar kon duren. Ver weg van het ouderlijk gezag kon men zich ontplooiën en nieuwe indrukken op doen en nieuwe liefdes ontmoeten. Vaak werd het gecombineerd met een studie om in een ander land een doctoraat te behalen. In dagboeken worden we ook nu nog deelgenoot van de ervaringen van de gebroeders de Witt. Het hoorde bij de opvoeding, levenswijsheid werd zo opgedaan.

Mensen die een avontuur aan gaan. Wat zoek je in je leven? Ook wij zijn op weg, als een pelgrim, ieder van ons op onze eigen wijze. Een reis met haltes waar je liever niet wilt stoppen, een reis met soms opkrabbelen om weer verder te kunnen gaan. Over de soms grote vragen en uitdagingen die het leven biedt. Het leven is leren, we doen ervaringen op, de positieve en de moeilijke, negatieve, maar we leren ervan. Je blijft niet hetzelfde in je soms zo lange leven.

Kerkvader Augustinus schreef hierover:

'De mens maakt grote reizen om zich te verbazen, over de hoogte van de bergen, over de geweldige golven van de zee, over de lange loop van de rivieren, over de uitgestrektheid van de oceaan, over de eeuwige kringloop van de sterren, maar aan zichzelf gaat de mens zonder verbazing voorbij.'

En zo worden we meegenomen in de tocht die Jezus en zijn leerlingen maken. Ze trekken door het land van Galilea op weg naar Kafernaüm. We kunnen het voor ons zien, als pelgrims op weg. 'Trekken zij door een dal van dorheid door hen verandert het in een oase, rijke zegen daalt als regen neer. Woorden uit psalm 84. 'Steeds krachtiger gaan zij voort om in Sion voor God te verschijnen.'

Ze waren op weg naar het dorp aan de oever van het meer van Tiberias, Kaferanüm. Jezus ging hier wonen nadat hij gehoord had dat Johannes de Doper gevangen genomen was. De naam Kafernaüm heeft de betekenis van Dorp van Nahum, dat troost betekent. Een dorp van troost, een thuiskomen na de reis die

ze gemaakt hebben. Daar waar je getroost wordt is je thuis. Dat kan een huis zijn of een persoon waar je bij thuis komt. Iets of iemand die je tot troost kan zijn, je kan ook bij jezelf thuiskomen. Maar zijn de leerlingen van Jezus al zover of zijn ze nog teveel verward van hun gesprekken onderweg?

De meester en zijn leerlingen. Hij die hen op weg helpt, die hen leert, het is een vertrouwd beeld. We lazen net een deel ervan maar tot het einde van H9 hoort het bij elkaar. Wie is hij? Die vraag staat centraal. Jezus maakt steeds d.m.v. beelden duidelijk waar het over gaat in het leven. Hoe we in Zijn naam met elkaar om moeten gaan, over het Koninkrijk van God, waar vrede, gelijkheid en gerechtigheid heerst. Het zijn grote woorden. Ook in onze tijd klinken ze met enige regelmaat en toch kunnen het loze woorden blijven.

En Jezus spreekt over zijn naderende dood. De mensenzoon wordt uitgeleverd aan de mensen, die zullen hem doden. Een ingrijpend relaas. En de leerlingen? Ze begrijpen nog niet waar Jezus het over heeft. Ze zijn druk bezig waren met andere zaken, hadden andere dingen aan hun hoofd. Zo menselijk wordt het hier door de evangelist Marcus beschreven. In tegenstellingen worden de begrippen tegenover elkaar gezet: heersen en dienen, macht en onmachtig zijn, dood en opstaan. Marcus neemt ons mee in uiterste. Eerder in zijn evangelie lezen we vijf verhalen over geloof en ongeloof. Ook zo'n tegenstelling, terwijl we ons meestal herkennen in beide kanten, soms het ene dan weer het andere. Afhankelijk vaak van de situatie waarin je je bevindt.

De leerlingen zijn met elkaar in gesprek. Zo kan een onderwerp tot veel heftigheid leiden. De vraag die zij belangrijk vinden gaat over het eigenbelang. Wie van hen is de belangrijkste? Wie heeft de meeste aanzien bij Jezus? De vraag gaat over hun eigen posities, over macht. En dat roept stevige reacties op. Het is iets van alle tijden. Net of Jezus al voorziet dat het samen leven en samen werken soms zo lastig kan zijn.

Macht maakt dat een mens zich boven een ander verheft, een ander klein maakt. Helaas zien we machthebbers als wereldleiders, die de touwtjes in handen houden, dictators die mensen uitleveren die zonder eerlijk proces gevangen gezet worden. Macht heeft een negatieve en dwingende kant. Jezus zal door en aan de mensen worden uitgeleverd. En de leerlingen blijven gevangen in hun gedachten over hun eigen positie.

Tot Jezus inbreekt. Letterlijk de mannen als een vorm van creatief spel in een kring laat plaats nemen. Aanschouwlijk onderwijs. Een kind wordt in hun midden gezet. Opvallend is dit leermoment met een kind. In de rabbijense literatuur worden kinderen altijd in één adem genoemd met vrouwen en slaven. Ze hadden geen zeggenschap, onmondig, een positie die er niet toe deed. En zo'n kind wordt hier in het midden van de kring geplaatst. De tegenstelling van de eerste willen zijn, macht uitoefenen tegenover de onwetendheid en vooral het dienen. Want dit kind was waarschijnlijk een kindslaaf dat de bekers vulde en daar in de kamer aanwezig was. Dienstbaar zijn t.o. de macht. De tegenstelling kan niet groter zijn. Hoe kunnen ze bij elkaar komen?

Afgelopen weken zagen we dat Paus Franciscus een bezoek bracht aan 4 Aziatische landen. Het eerste land dat hij bezocht was Indonesië, een land waar 3% van de bevolking katholiek is, en bijna 90% moslim. Kerkhistoricus Paul van Geest schreef hierover in een dagblad. Hij typeerde de katholieke kerk in Indonesië als een 'zachte kracht' in de samenleving. De kerk heeft eigen scholen, culturele instellingen, universiteiten en ziekenhuizen. Een vorm van 'soft power'. Je kan een volk jouw wil opdringen door er een leger op af te sturen of economische sancties af te dwingen, dat noem je 'hard power'.

Maar de katholieke kerk in Indonesië overtuigt de mensen van de schoonheid van hun religie door goede dingen te doen voor de mensheid. Op de katholieke universiteiten zijn jongeren aanwezig die later het land gaan besturen en daarmee kunnen zorgen voor een vreedzame samenleving, aldus van Geest. De zachte krachten zullen zeker overwinnen schreef Henriëtte Holst.

Ook in ons land en hier in Den Haag zijn we als kerken in de minderheid geraakt. In de wijk Moerwijk werk ik momenteel in de Shalomkerk. Het is Buurthuis en Kerkhuis. Een buurthuis van Stek, die diverse activiteiten organiseert, naast een uitgifte punt van de voedselbank worden er taal en naailessen gegeven en wordt er gekookt en gegeten met elkaar. Een kerk die dienstbaar is aan de samenleving, mensen opvangt die tussen wal en schip dreigen te vallen.

De protestantse kerk heeft niet meer de zeggenschap van de 17e eeuw, de tijd waarin Johan en Cornelis de Witt leefden. Hoewel de gereformeerde kerk toen een bevoorrechte kerk werd genoemd, was het een machtsblok van betekenis in de samenleving. Behoorde je tot een andere religieuze groepering dan had je weinig

of geen kans op een bestuurlijke positie.

En toch kunnen we ook nu zichtbaar blijven in de samenleving. Om te handelen naar onze mogelijkheden en onze opdracht. Maar soms merk je dat het toch wel snel gaat met de ontkerkelijking. Zoals een kleinkind eens aan zijn oma vroeg tijdens een begrafenisdienst. 'wie is toch die mevrouw in die zwarte jurk?'

Het zijn zachte krachten die de samenleving mooier kunnen maken, die mensen als menszien en nabijheid en barmhartigheid kunnen tonen. Net als Jezus ons heeft voorgedaan door een kind in het midden te plaatsen. 'wie in mijn naam één zo'n kind ontvangt, ontvangt mij en wie mij ontvangt, ontvangt niet mij maar Hem die mij gezonden heeft.

We zijn nu aan het einde van de jaarlijkse vredesweek. Een week die niet voor niets in het leven is geroepen. Eén week in het jaar waarin we nog indringender geconfronteerd worden met het begrip vrede. Daar waar kinderen en volwassenen omkomen en gemangeld zijn tussen de wapens. We beseffen tegelijkertijd hoe snel vrede kan omslaan in haat en geweld en online bedreigingen.

De humanist Desiderius Erasmus schreef in 1517 een boek met de titel 'Vrede's weklacht'. Hierin wordt de Vrede als een persoon voorgesteld. Erasmus houdt zijn lezers een spiegel voor. Hij keert zich tegen tweedracht, haat en de vele oorlogen die in zijn tijd gevoerd worden. Het is de tijd dat Luther zijn 95 stellingen poneerde, de paus meer leiding gaf aan zijn troepen in het veld dan een spiritueel leider was. Vorsten zich schaamteloos verrijken ten opzichte van het gewone volk. Met zijn pen probeert Erasmus de mensen tot inzicht te brengen. 'Waar zijn jullie in hemelsnaam mee bezig,' zal hij vertwijfeld uitgeroepen hebben.

Vrede wordt voorgesteld als een persoon en zijn weklacht over de oorlogen en ruzies klinken door. Vrede stelt dat eigenlijk alles tot vrede oproept. De natuur: tussen hemellichamen, dieren, planten, zelfs tussen stenen heerst eendracht. Bij de mens komt daar nog bij dat hij over verstand en spraakvermogen beschikt, bij uitstek geschikt tot het scheppen van vriendschap. En dat hij de gave van de tranen bezit, het bewijs van een zacht gemoed.

Maar nog meer vindt Vrede, roepen de leer en het voorbeeld van Christus tot vrede op. Christus nodigt uit tot een nieuwe eendracht, die haar grondslag vindt

in de gemeenschap met brood en met de beker van liefde. De mens heeft van de Schepper een ziel ontvangen, die van nature zacht en bovenal verlangend is naar vriendschap. Dat deed God met de bedoeling dat de wederzijdse liefde ons zou aanzetten om beurtelings hulp te verlenen en hulp te vragen, om elkaar te beschermen in tijden van dreiging. Tot zover Erasmus.

Jezus leerde zijn leerlingen dat hij aan de mensen zou worden uitgeleverd. Maar dat was niet het einde. Na drie dagen zou hij opstaan. Drie dagen is een begrip in de bijbel. Het geeft aan dat er iets nieuws staat te gebeuren. Het biedt een opening, biedt ruimte. Ook wij kunnen opstaan, uit de benauwdheid die ons kan belemmeren, op weg naar de belofte, thuiskomen in het dorp van de troost.

Een rijk waar vrede en gerechtigheid heerst. Zoals de pelgrims thuis kwamen in de tempel, waar zelfs voor de mus en zwaluw een plek was, voor dier en mens. Dat ook wij hier in de kerk een plek vinden om thuis te zijn, een huis van gebed, van muziek, van dienstbaar zijn aan elkaar. Een plaats om bij God thuis te komen, daar waar de zachte krachten zijn. Een plek van troost en nabijheid.

Amen

Kyrie gebed

Laten wij bidden..

God van verleden, heden en toekomst, U die met ons meegaat door de tijd. Koester met ons het verleden. Help ons mooie herinneringen te bewaren, om het goede van wat was in ere te houden. Laat het een bron van kracht zijn. Maar er zijn ook die herinneringen, die we zo graag kwijt zouden willen raken omdat ze ons kunnen belemmeren in het functioneren in het dagelijks leven.

Daarom bidden wij U:

Wees ons nabij in het heden, steun ons als we keuzes moeten maken, hier en nu. Voor al die onvervulde verlangens, voor de moeite die we soms ervaren, met alle zorgen van de dag. Voor al het onrecht dat we ervaren, dichtbij ons en ver af maar door alle beelden die we zien, ook zo direct aanwezig. Daar waar kinderen omkomen van de honger en door oorlogsgeweld, mensen op zoek gaan naar veiligheid en vrede. De vrede in de wereld zo ver weg lijkt. God, ook wij kunnen ons zo machteloos voelen.

Zo bidden wij U:

Geef ons altijd weer zicht op toekomst. Als wij soms bij de pakken neerzitten en niet weten hoe het verder moet, wees dan hoopvol en bemoedigend aanwezig. Inspireer ons steeds weer met de verhalen die vertellen hoe U door de eeuwen heen een weg met mensen bent gegaan. Geef ons het vertrouwen dat U ook met ons verder gaat op onze weg, hoe deze ook zal gaan.

Dat uw Geest ons mag inspireren, ons nabij wil zijn, ons tot beweging kan brengen. Dat het Licht van Uw Zoon Jezus Christus ons zal beschijnen, nu en voor altijd, in de dagen van wanhoop en hoop. Dat U uw naam zal waarmaken: 'ik zal er zijn'. Weest hier aanwezig, In de Naam van Jezus onze Heer.

Zo bidden wij U:

God, schenke ons vergeving, bevrijding, vertrouwen en hernieuwde toewijding, door Jezus Christus onze Heer... Amen

Gebed opening van de Schrift

Zingen: De Heer zij met u,
Ook met u zij de Heer

Wij zijn hier in uw huis bijeengekomen God. Een huis waarin we mogen schuilen, een huis waarin al eeuwen lang gebeden wordt. En wij voegen ons gebed daaraan toe. Wij openen de schrift om de woorden te horen, soms verassend en nieuw, dan weer bekend en daardoor herkenbaar. Woorden die ons vertellen over lang vervlogen tijden maar zeggingskracht kunnen hebben voor de dag vandaag. Schenk ons uw Geest als een bron van kracht, zolang wij onderweg zijn, vandaag en alle dagen die komen gaan. Door Jezus Christus onze Heer.

Amen

Voorbeden – stil gebed– Onze Vader

Nu het parlementaire jaar is geopend bidden we hen die regeren. Om wijsheid en betrokkenheid bij de burgers. Voor een ieder, ongeacht geloof, geaardheid, huidskleur of andere identiteit. Voor de dieren die aan onze zorgen zijn toevertrouwd. Voor de natuur waar wij verantwoordelijkheid voor dragen.

God we bidden u voor gelijke kansen, voor een rechtvaardige wereld, voor vrede. Voor hen die 80 jaar geleden hun leven gaven voor de bevrijding van ons land. Verdeeldheid tussen mensen die in overvloed leven en hen die schrijnende tekorten hebben. Kinderen die zoveel kansen en mogelijkheden hebben in onze westerse wereld en kinderen die leven in armoede en honger. Om te kunnen onderscheiden waar het op aan komt, onrecht op te sporen en om recht te doen aan mensen.

Voor de zachte krachten in ons land die mensen zien en geen nummers, die opvang bieden en de kwetsbare in het oog houden. Voor mensen die Bed, Bad en Brood nodig hebben om te kunnen overleven. Voor organisaties als het Leger des Heils en hier in Den Haag, Stek, als uitvoerend orgaan van de Diaconie. Dienstbaar zoals Jezus zijn leerlingen leerde.

Voor onze kerken dat ze een plek van troost en nabijheid mogen zijn, een plek waar we gezien en gekend worden. Voor hen die kwetsbaar zijn, kinderen en jongeren in de bloei van hun leven. Ouderen die steeds weer iets inleveren en moeten aanvaarden dat niet alles meer kan. Voor hen die ziek zijn en in spanning verkeren over het verloop van hun ziekte. Voor hen die rouwen om een dierbare, zo vaak in de stilte.

We noemen vandaag de namen van:

Hoor dan naar ons in de stilte van dit uur...

Brengen we onze gebeden tezamen in het gebed dat Uw Zoon ons leerde: